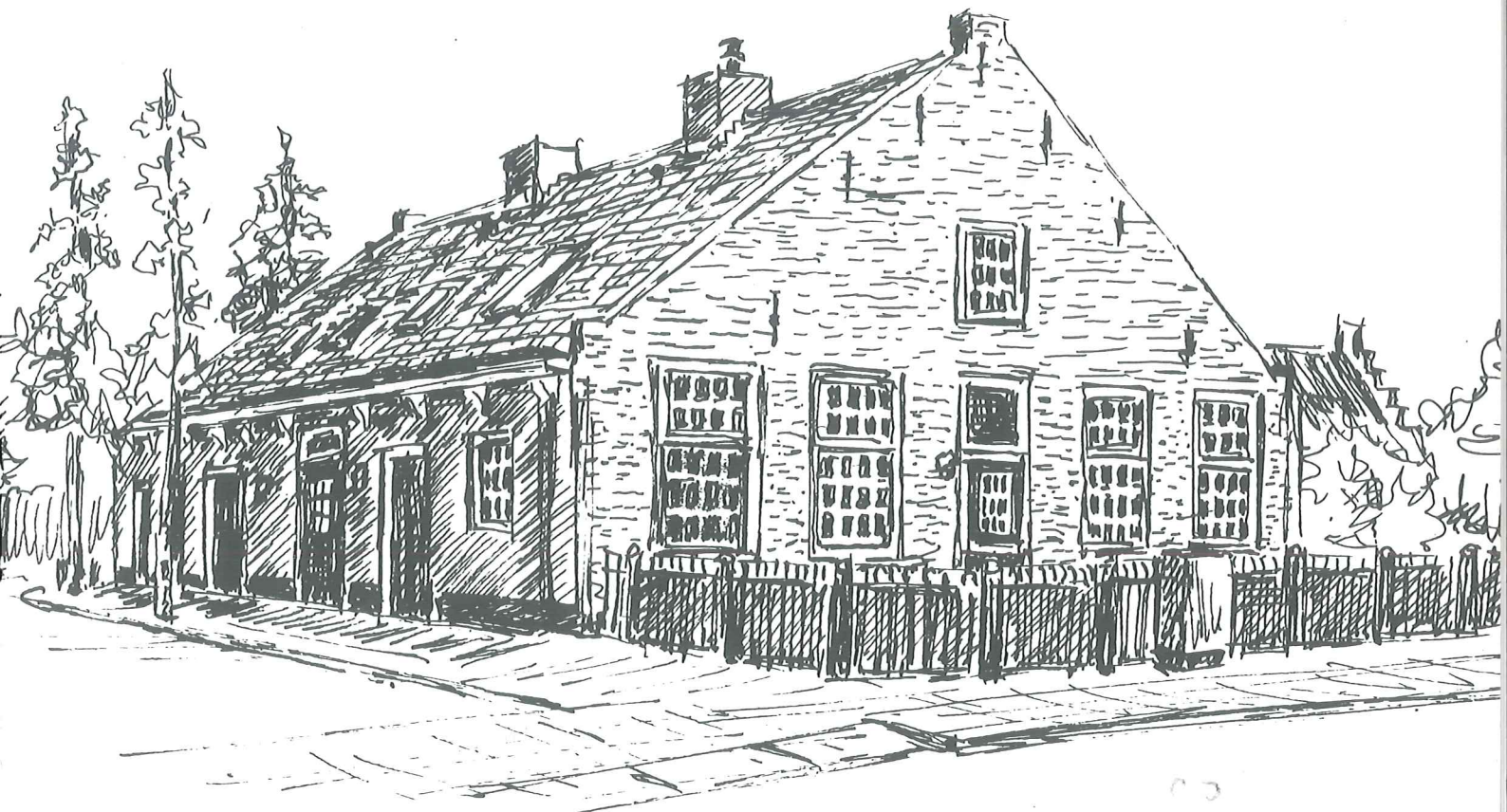
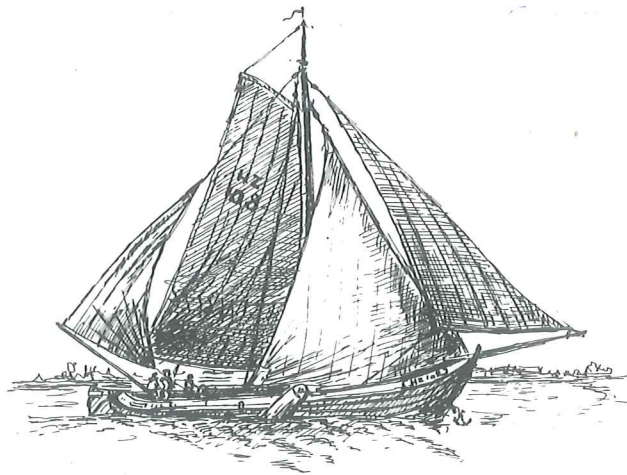

nummer 3 / 23e jaargang
september 2002 / losse nummers € 2,50

De Ratel

Uitgave van de
HISTORISCHE KRING HUIZEN

HISTORISCHE KRING HUIZEN

vereniging Historische Kring Huizen
postadres: Havenstraat 42, 1271 AG Huizen, telefoon 035-5244003

Bestuur

Voorzitter: B.J. van Geenen, Lijzij 109, 1276 GK Huizen, telefoon 035-5252807
Secretaris: D. Brugge, Havenstraat 42, 1271 AG Huizen, telefoon 035-5244003
Penningmeester: vacant (waarneming door A. Vos, telefoon 035-5257233)
Bestuurslid: mevrouw A. Kruijning-Teeuwissen, Driftweg 151, 1272 AC Huizen, telefoon 035-5254776
Bestuurslid: mevrouw M. Rebel, Joost Banckertstraat 77, 1272 BG Huizen, telefoon 035-5262505

Werkgroepen

In onze vereniging zijn een aantal werkgroepen of personen actief met een bepaald onderwerp. Een bijzondere plaats neemt de werkgroep Klederdracht in. Naast historisch onderzoek geeft deze werkgroep ook presentaties in Huizer klederdracht. De werkgroep Dialect is een voortzetting van de Huizer Dialect Werkgroep welke van 1972 tot 2001 zelfstandig heeft gefunctioneerd. Voor meer informatie over de werkgroepen kunt u zich wenden tot de secretaris of tot de contactpersonen:

Werkgroep Archief: D. Brugge, telefoon 035-5244003
Werkgroep Beeld en geluid: C. Sijl, telefoon 035-5252873
Werkgroep Dialect: mevrouw drs. D. van Herwerden-Eendebak, telefoon 035-5252851
Werkgroep Genealogie: P. Wiersma, telefoon 035-6246178
Werkgroep Handel en industrie: L. Meys
Werkgroep Huizerdag: J.C. Rebel, telefoon 035-5260580
Werkgroep Klederdracht: mevrouw J.W. van Geenen-van den Berg, telefoon 035-5252807
Werkgroep Oude Begraafplaats: J. Veerman, telefoon 06-22365356
Werkgroep Visserij: K.H. Westland, telefoon 035-5242006

Diverse

Archief: Achterbaan 82 ('t Schoutenhuis), 1271 TZ Huizen, telefoon 035-5250223. Geopend maandagochtend van 09.00 uur tot 12.00 uur, opening archief echter altijd vooraf verifiëren bij de secretaris!
Ledenadministratie: A. Vos, Zeisweg 3, 1276 GK Huizen, telefoon 035-5257233
Lidmaatschap: De bijdrage per jaar is minimaal € 10,00 per persoon of € 12,00 per gezin of voor een organisatie. Voor leden woonachtig in het buitenland geldt een toeslag. Het lidmaatschap gaat in per 1 januari. De reeds verschenen nummers van de Ratel van de lopende jaargang worden toegezonden. Het lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij voor 1 december schriftelijk bericht van opzegging is ontvangen bij de ledenadministrateur.
Giften en legaten: De vereniging is erkend als instelling van algemeen nut en betaalt daardoor minder of geen successierechten. Uw bijdragen, contributies, giften, periodieke schenkingen en erfstellingen kunnen fiscale voordelen bieden. Indien u meer informatie wenst, graag contact opnemen met de penningmeester.
Bankrelatie: Rabobank nummer 32.99.60.369 of Postbank nummer 1643357
Handelsregister: Kamer van Koophandel te Hilversum, nummer 90517042
Oprichtingsdatum: 11 oktober 1979

De vereniging stelt zich onder meer tot doel het bevorderen en verbreiden van de kennis over de cultuur, dialect, folklore, geschiedenis en klederdracht van de gemeente Huizen. Zij tracht dit doel te bereiken door steun te geven aan historisch onderzoek en het uitgeven van publicaties. Verder door het organiseren van bijeenkomsten, excursies, lezingen, presentaties en tentoonstellingen. Verder ijvert zij voor het behoud van de cultuurhistorische en karakteristieke waarden van de gemeente Huizen. Leden van de vereniging Historische Kring Huizen krijgen vier keer per jaar het verenigingsblad de 'Ratel' toegestuurd. Voorts is er vier keer per jaar een lezing met gratis entree voor leden van de historische kring Huizen.

RATEL

De 'Ratel' is een uitgave van de Historische Kring Huizen. Het blad verschijnt vier keer per jaar in de maanden februari, mei, september en december. De inhoud valt onder verantwoordelijkheid van de redactie, behoudens bestuursmededelingen.

Redactiecommissie: drs. A. Kos(referent), Ria Rebel, telefoon 035-5262505 en Klaas Westland, telefoon 035-5242006
Eindredactie: Wendy van Noppen, telefoon 035-5253783
Redactieadres: mevrouw W. van Noppen, Brede Englaan 12, 1272 GS Huizen, telefoon 035-5253783
Drukkerij: Drukkerij J. Bout & Zn te Huizen, telefoon 035-5253293
Jaarindex: F. Schraeverus
ISSN: 1571-0130
Coördinatie advertenties: K.H. Westland, telefoon 035-5242006
Losse nummers: € 2,50 per exemplaar of € 9,00 per jaargang plus verzendkosten. Losse nummers van de 'Ratel' zijn verkrijgbaar bij de museumwinkels van de Huizer musea of bij de secretaris.
Overname artikelen: ©2002 HKH, overname uitsluitend na schriftelijke toestemming redactie.
Kopij: Kopij, liefst vergezeld van foto's, schriftelijk inleveren op het redactieadres. Maar bij voorkeur per e-mail of op diskette in Word. Auteursinstructies zijn beschikbaar.

DE RATEL GAET

Als deze Ratel bij u in de bus is gevallen, betekent dat de start van een nieuw seizoen voor onze vereniging. In de zomerperiode heeft de Kring bijna geen activiteiten, maar de Klederdrachtgroep des te meer. Op Hemelvaartsdag (9 mei) was de groep bij de Stoomtram Hoorn - Medemblik op een dag uit 1923, met mensen in klederdracht, militairen, de bakker, de groenteman enz., allen in kleding uit die tijd. Erg leuk. De dag erna, vrijdag 10 mei, was het weer Eibertjesdag in Nunspeet, een jaarmarkt waar zo'n 350 mensen uit heel Nederland hun klederdracht tonen. Op 16 juli gingen we naar de Broeker-veiling in Broek op Langedijk, op 24 juli naar de eerste Spakenburgse dag, en op donderdag 25 juli naar Schagen voor de Schager markt. Zoals u ziet, een druk programma, maar leuk om te doen.

In Huizen zelf had de Historische Kring op zaterdag 22 juni tijdens de Havendag een kraam bij de Oude Haven met foto's van het boerderijen-project (in het kader van het jaar van de Boerderij in 2003) en een video-presentatie van onze Werkgroep Beeld en Geluid over de aanleg van de nieuwe haven. Deze video zal uiteraard ook nog op een ledenavond worden vertoond. Verder gaf de Klederdrachtgroep twee presentaties. Deze geanimeerde dag leverde de Kring 7 nieuwe leden op!

Na de zomer is nu al 16 jaar lang de Open Monumentendag en Huizer Dag een vast beginpunt van het seizoen. Dit jaar wordt deze dag gehouden op zaterdag 14 september en heeft in Huizen het thema van multiculturele samenleving. Als vanouds is de Kring betrokken bij de activiteiten in de Oude Kerk met de begeleiding van de beklimming van de toren en rondleidingen in de kerk in samenwerking met de Hervormde Gemeente. De Klederdrachtgroep geeft (uiteraard!) ook demonstraties.

Daarna kan het seizoen echt beginnen! Het bestuur van de Historische Kring Huizen nodigt u graag uit voor onze eerste ledenavond van dit seizoen op dinsdag 1 oktober 2002 in de Boerderij aan de Hellingstraat 9 te Huizen. Aanvangstijd 20.00 uur. Als gebruikelijk hebben onze leden gratis toegang.

Het programma wordt u aangeboden in samenwerking met de Huizer Smalfilmclub "Filmvogels" en bestaat voor de pauze uit de films:

- Huizen, waar de bidders binnenvoeren
- Bezoek van Koningin Juliana aan Huizen in 1974
- Koninginnedag 1982 op de Wilhelmina School en de Van Andelschool.

Na de pauze worden de volgende videofilms vertoond:

- Lok. G.S. 18 terug in Huizen, een video over de Gooise tram op de Huizer Dag in 2001
- Het Pand Kos, erfenis van Huizen.

(Met betrekking tot dit laatste onderwerp verwijs ik u naar het stukje over de maalstoel uit het pand Kos elders in dit blad.)

Bij het ter perse gaan van dit blad ontvingen wij het bericht van het overlijden van ons lid en oud-vice-voorzitter W.H.H. Groothoff. De heer Groothoff is altijd en tot op hoge leeftijd actief geweest voor onze vereniging. Hij was een echte bestuurder en maakte vele jaren deel uit van het bestuur. Verder heeft hij zich in het bijzonder ingezet voor het behoud van de maalstoel uit het pand Kos. De Historische Kring Huizen is hem veel dank verschuldigd en wij wensen de familie veel sterkte met dit verlies.

Namens het bestuur graag tot ziens,

B.J. van Geenen, voorzitter

VAN DE REDACTIE

Zoals u gezien zult hebben, heeft de Ratel met ingang van dit nummer een iets ander uiterlijk gekregen. De illustratie op de kaft wijst vooruit naar "2003, jaar van de boerderij" waarmee diverse werkgroepen al enige tijd actief bezig zijn. Wij zijn dan ook bijzonder verheugd dat de heer Paul Schiffers toestemming gaf zijn tekening van een boerderij aan de Boerensteeg te gebruiken voor de voorkant van de Ratel.

Dit nummer bevat relatief veel inzendingen van onze leden, waaronder twee brieven in reactie op vorige Ratels. De redactie vindt het leuk om deze "kleine" geschiedschrijving op te nemen en zo vast te leggen. Het is wellicht goed er op te wijzen dat de heer F. Schraeverus jaarlijks de artikelen die in de Ratel verschijnen inventariseert en toegankelijk maakt als naslag-index per onderwerp als op auteur. Vanaf het eerste nummer van het "Berichtenblad" tot en met de laatste jaargang van de Ratel is deze index verkrijgbaar. Deze lijst is in het archief te raadplegen door een ieder die wil opzoeken wat er al zo gepubliceerd is door de Historische Kring Huizen.

Veel leesplezier gewenst met deze aflevering van De Ratel.

Wendy van Noppen

DE MOLEN UIT HET PAND KOS

B.J. van Geenen

In het verleden is er veel te doen geweest om het pand Kos aan de Kerkstraat, op de plek waar zich nu de Hema bevindt. Het was een ouderwets degelijk gruttersbedrijf dat nog een zogenaamde maalstoel in het pand had om graan te malen. Toen de sloopplannen doorgingen, was er nog steeds het probleem wat te doen met deze maalstoel. Een maalstoel die weliswaar geschikt gemaakt was voor elektrische aandrijving, maar nog de kenmerken vertoonde van een 19^e eeuwse maalstoel. De Kring vond het bijzonder jammer als dit industriële monumentje zou verdwijnen en diverse leden hebben zich toen onder aanvoering van de heer Groothoff ingespannen om de molen te behouden. Uiteindelijk is dat gelukt met steun van diverse sponsors, de Rabobank voorop.

De maalstoel van Kos kreeg een plek in het oude dorp, naast de oude bokkinghangen in de Valkenaarstraat. Helaas bleek de belangstelling voor dit kleine monument minimaal te zijn. Zoals het spreekwoord zegt: "Rust roest" en de molen ging achteruit. Daarom werd in het afgelopen jaar met hulp van een van onze leden contact gelegd met de Stichting De Utrechtse Molens. Deze stichting beheert onder meer de korenmolens in Loenen aan de Vecht en wilde de Huizer maalstoel heel graag in deze molen plaatsen. Men wil hem zelfs weer operationeel maken, zodat hij gebruikt kan worden voor instructie aan nieuwe vrijwillige molenaars.

Het bestuur van de Historische Kring Huizen had wel oren naar een dergelijke bestemming en besloot de leden van de Kring en de sponsors te informeren. Op de ledenvergadering van eind mei jl. waren de aanwezigen het in grote meerderheid eens met de voorgestelde verplaatsing. Inmiddels is ook bericht ontvangen dat de Rabobank achter het plan staat, zodat nu stappen ondernomen kunnen worden om een en ander te realiseren. Als de maalstoel is verhuisd en weer als vanouds werkt, zullen de leden van de Historische Kring gratis toegang hebben tot dit object. Het bestuur hoopt hiermee de levensduur van de molen te hebben verlengd en hem een zinvolle plaats te hebben bezorgd. Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Op de komende ledenavond zal een film worden vertoond over het pand Kos.

PERSONEELSFOTO

Goos Kriek

Exact honderd jaar geleden, namelijk in 1902, is deze foto genomen bij de firma Kuhn & Co te Naarden. Op de foto staat geheel links in Huizer klederdracht mijn grootmoeder Maria Riemer (geboren 14.10.1880 - overleden 14.02.1969). Voor haar huwelijk woonde Maria Riemer bij haar ouders aan de Hulweg in Huizen. Zij was de jongste dochter uit een gezin van twaalf kinderen. Van dit twaalfstal werden slechts vijf kinderen volwassen. Haar ouders waren Pieter Riemer en Willempje Frantsen; frappant is dat de echtelieden beide zijn geboren op 30 mei 1840. Het oorijzer wat mijn grootmoeder op deze foto draagt, heeft zij naast haar dagelijkse arbeid bij de firma Kuhn & Co, bij elkaar gespaard met het 's nachts spieten van haring in een bokkingrokerij.

Mijn grootmoeder Maria Riemer huwde op 4 september 1909 met Lambert Kriek (geboren 31.03.1878 – overleden 31.03.1958) die van beroep stoker van de gasketels bij de Chemische Fabriek in Naarden was. Vanwege gezondheidsproblemen is hij later van beroep veranderd. Hij werd verzekeringsagent en had tevens het agentschap van een stomerij. Allebei mijn grootouders zijn op zeer hoge leeftijd overleden; zij woonden toen al in het bejaardencentrum 'Voor Anker'. (Zie ook de foto op de volgende bladzijde.)

Nadat de eerste woningbouwhuizen in 1916 aan de Prinses Julianastraat gereed kwamen, betrokken zij direct zo'n nieuwe woning. De straat heette toen nog Prinses Julianastraat, na de oorlog werd dit de Koningin Julianastraat. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd op last van de Duitsers de straatnaam gewijzigd in Jan van Galenstraat.

Voorts staat naast haar op de foto Hendrik de Groot, bijgenaamd Hein Schoen. Zittend geheel rechts bevindt zich Aaltje Ruizendaal, later gehuwd met Peter Koeman. Zij woonden aan de 1^e Woningbouwstraat.

Bovenstaande personeelsfoto van Biet- en Zaadwortelcultuurbedrijf Kuhn & Co. te Naarden is genomen in 1902. Op de foto zien wij o.a. staand van links naar rechts: mijn grootmoeder Maria Kriek-Riemer en Hendrik de Groot (bijgenaamd Hein Schoen). Zittend geheel rechts Aaltje Ruizendaal, later gehuwd met Peter Koeman. Wie weet de namen van de overige personen?

Maria Kriek-Riemer (1880-1969)

Lambert Kriek (1878-1958)

Bovenstaande foto betreft een bejaardenuitje. Auto's van particulieren werden ingezet om de bejaarden te vervoeren. Men vertrok 's woensdagmiddags rond 13.00 uur vanaf de Rembrandtlaan en een veel voorkomend doel was de Posbank te Arnhem.

AGENDA HISTORISCHE KRING HUIZEN

- 14 september 2002 : Huizerdag, plus Open Monumentendag
- 1 oktober 2002 : Ledenavond Historische Kring in theater De Boerderij om 20.00 uur
- 3 december 2002 : Ledenavond Historische Kring Huizen in theater De Boerderij
- 1 februari 2003 : Ledenavond Historische Kring Huizen in theater De Boerderij
- 20 mei 2003 : Ledenavond Historische Kring Huizen in theater De Boerderij

Ja, ik wil lid worden van de Historische Kring Huizen. Stuur mij een acceptgirokaart voor de jaarcontributie van 12,00 euro per gezin of 10,00 euro per persoon. Zolang de voorraad strekt, krijg ik als welkomstgeschenk het waardevolle boek 'De Huizer Molen' cadeau.

Naam: m/v

Adres:

Postcode : Woonplaats:

(bon insturen naar Historische Kring Huizen, Havenstraat 42, 1271 AG Huizen of tel. 035-5244003)

Hilversum, 31-3-'02

Aan de redactie van de Historische Kring Huizen,

Sinds enkele weken mag ik mijzelf lid weten van de H.K.H. Via de heer Schraeverus kreeg ik een aantal nummers van "de Ratel" plus het boek over de Molenberg. Tijdens mijn verblijf bij één van onze kinderen in Zwitserland heb ik alles gelezen en ik zit er weer helemaal in, in 't ouwe darp, bedoel ik. Wat heerlijk dat er zo veel werkgroepen bezig zijn de historie van Huizen levend te houden. Natuurlijk moet er een klein monument komen, op of bij het havenhoofd (Ratel 4)!

Gemist heb ik de grens van Naarden, langs het Grenspad. Wij waren één van de eerste bewoners. Op nr. 18 kwam ik als kleuter te wonen, 21/2 jaar oud. Het Zuidvogelsterrein was een open veldje, met twee met de hand gezette doelpalen. Er naast was een heuveltje met wat kreupelhout, waar mijn broertje met zijn vriendje Klaas Schaap van de post nog brand gesticht heeft! Mijn moeder en Tijmentje Schaap van de post hebben erger weten te voorkomen.

Tijdens de oorlogsjaren is er veel te doen geweest om een oude, ik meen Russische, tank. Deze moest met veel tam-tam richting zee gesleept worden en diende daar als "doel" waarop vanuit onze tuin geschoten werd! Is het u bekend dat op één dag alle ruiten van ons huis en dat van de burens eruit geslagen zijn? En dat het dak met de gekleurde pannen, voor zover mij bekend het enige in Huizen, voor een groot deel verwoest is? En de Duitsers maar juichen. Bij elk kanonschot sidderden wij als kinderen en huilde mijn moeder, om de kapotte ramen, deuren, gordijnen, die toen maar moeilijk vervangen konden worden. Dat waren bange dagen.

Voor ons kinderen was de oorlog al goed zichtbaar. Veel te eten was er niet meer. In de, in onze tuin gestalde, militaire auto's lag het brood en de roomboter voor het grijpen. "Denk er om", zei mijn moeder, "jullie komen nergens aan, hoor!" 't Was wel moeilijk, wij hadden honger. 's Avonds in donker moest ik als oudste kind melk halen bij de boeren. Dat kon toen nog. "Hard lopen en tegen niemand praten", zie mijn moeder. "Als iemand je iets vraagt, zeg je maar: ik weet het niet." Ik, als kind, moest dat doen, want mijn vader zat ergens verstoppt; hij werd gezocht omdat hij actief was in het verzet. 's Nachts werd er huiszoeking gedaan. Soldaten kwamen brutaal mijn slaapkamer binnen. "Hier slapen alleen kinderen", zei mijn moeder. Vele malen zijn ze terug geweest, altijd op zoek naar mijn vader.

Ik schrijf u deze dingen: opdat wij niet vergeten, ook dit is historie van Huizen. Toen ik het artikel las over de ramp met de HZ 234 voelde ik me ook daar zo bij betrokken. In de moeilijkste jaren van de oorlog heeft mijn vader ons weg gebracht. Weg van huis, waar niet genoeg eten meer was, op een botter. 's Ochtends vroeg, winter 1944, voeren we de haven uit. Ik zie ze nog staan: mijn moeder en mijn kleine zusje. Zouden we elkaar ooit nog weer zien?

Na het lezen van alles over mijn dorp, is er opnieuw die betrokkenheid. Mijn dorp! Nait en e beuren, mar wel in e teugen!

Met een hartelijke groet,

Gerda van Zonneveld - Wouda

Maasdam, 22 mei 2002

Aan de Historische Kring Huizen

L.S.

Gaarne wil ik bij deze reageren op de artikelen in de nrs. 1 en 2 van de Ratel van dit jaar, betreffende Marten Koopman. Marten Koopman heeft nooit op Kerkstraat 51 gewoond, als beweerd op blz. 4 van de Ratel van mei 2002. Zijn zoon Lambert (mijn opa) is op een gegeven moment op dit adres gaan wonen, echter pas na de geboorte van zijn 3 kinderen. Thans woont op Kerkstraat 51 Lambert (Bert) Koopman, een achterkleinkind van Marten, een kleinkind van Lambert en een zoon van Willem Koopman. Ik heb nog foto's van zowel Marten als zijn zoon Lambert (en hun vrouwen). Een kopie sluit ik hierbij in.

Met vriendelijke groeten,

H. Koopman
Maasdam//Deventer

Marten Koopman werd in Huizen geboren op 26 oktober 1856 en overleed in Huizen op 5 januari 1938. Hij trouwde op 1 april 1884 in Huizen met Aafje Westland, geboren in Huizen op 16 maart 1858. Zij overleed in Huizen op 6 augustus 1931.

Hun zoon Lambert Koopman werd op 16 juni 1894 in Huizen geboren en overleed in Huizen op 1 augustus 1988. Hij trouwde op 5 juli 1923 met Pietertje Vos, geboren in Huizen op 17 mei 1897. Zij overleed in Huizen op 27 oktober 1970.

Bakkerij H. Kruijmer B.V.

**Specialiteit in Huizer
speculaas en ontbijtkoek**

**Hellingstraat 14 • Huizen
Tel. 035-5253368**

C. Vos

Makelaars & Assurantiekantoor

**bemiddelen van
aan- en verkoop van woonhuizen**

**tevens alle
verzekeringen
hypotheken
financieringen
en
taxaties**

**bel: 035-5253366
of fax: 035-5268651**

Oog voor wonen, oor voor u!

ir. Bert Hagedoorn
makelaar • beëdigd taxateur • bouwkundig ingenieur

Eemlandweg 2, 1271 KS Huizen
Telefoon (035) 526 69 10, Fax (035) 526 65 89
E-mail: hagedoorn.nvm@wxs.nl
Website: hagedoorn-makelaars.nl

Bemiddeling bij:

Koop
Verkoop
Huur
Verhuur
Taxaties
Beheer
Projectontwikkeling
Bedrijfsomroerendgoed

Adviseurs in:

Verzekeringen
Hypotheken
Financieringen
Pensioenen
Sparregelingen
Lease

Ook 's avonds geopend! Woensdag, donderdag en vrijdag tot 21.00 uur

Uw oude foto als nieuw!

Geef uw oude foto een nieuwe kans,
een reproductie maakt van uw oude foto een
nieuw exemplaar. Vanaf foto van foto tot
digitale retouche, alles is mogelijk!

Voor vrijblijvend advies gaat u naar

Foto Video Schipper

Achterbaan 16

1271 TZ Huizen

Tel.: 035 - 525 46 91

Administratie- & Assurantiekantoor

C. van den Broek

Voor een goed verzorgde boekhouding,
opstellen van de jaarrekening
en aangifte van belastingen.

Ook voor salarisadministratie
kunt u bij ons terecht.

Wij kunnen u ook adviseren bij het sluiten
van de juiste verzekeringen.

Hagedis 2, 1275 BR Huizen

Telefoon: 035 - 526 27 12

**Ook uw speciaalzaak voor de complete
afwerking van uw huis!**

Verf (Sikkens, Flexa, Cetabever, Wyzonol, De Vos)

Glas en Behang

Raamdecoratie (o.a. Luxaflex, Velux, Sailtex)

Binnen- en buiten Zonwering, Rolluiken

Parket, Laminaat en Kurk (Pergo, Tarket, Quick-Step-Solida-Witex)

Verhuur van parketschuurmachines

Verkoop van parketlak en onderhoudsmiddelen

Deskundig advies!

LANGESTRAAT 10, 1271 RB HUIZEN
TEL. 035 - 5260686 FAX 035 - 5258266

Bulova - Seiko - Delma
Pulsar - Edox - Jacob Jensen

Juwelier

Van Pampus

Anno 1876

Oude Raadhuisplein 3, Huizen, tel. 5251687

**VOOR
AL UW**

IJZERWAREN

EN

GEREEDSCHAPPEN

IJZERHANDEL **VOS**
MIDDENWEG 21 - HUIZEN - TEL. 035 - 525 34 87

EN ONS ADVIES KOST U NIETS

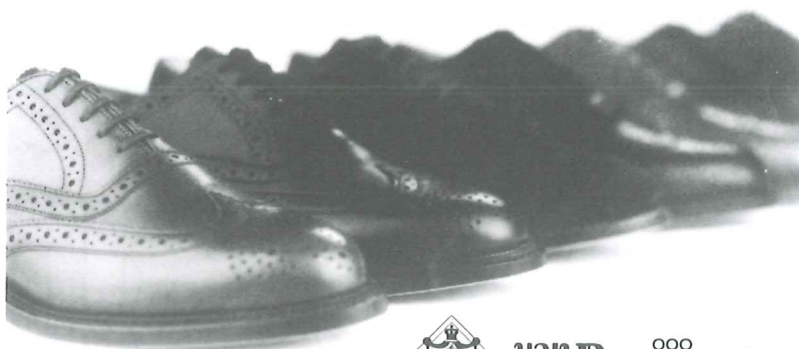
*Optometrist O V
Contactlensspecialist A.N.V.C.*

Oude Raadhuisplein 4 - Tel. 035 - 525 38 55 - Huizen
Winkelcentrum Oostermeent
Oostermeent-Oost 84 - Tel. 035 - 525 38 53

Traditie in kwaliteit

HAN LANDMAN
schoenmode

Lindenlaan 3 1271 AV Huizen Tel. 035-52 51185

van Bommel
SUPERIOR SHOES
SINCE 1734

Feest of receptie

in authentieke boerderij met sfeervolle
ruimtes en romantische tuin.

Eigen catering en bemiddeling artiesten.

Voor meer informatie:

de **boerderij**

Hellingstraat 9, 1271 VA Huizen. Telefoon (035) 525 62 52

KRUIJMER AUTOMATISERING

HUIZEN

BUREAU voor:

informatisering

automatisering

opleiding

advies

Botterstraat 7a 1271 XL Huizen
Tel./Fax: 035-5251713/5241191

HUIZER NAMEN IN 'T DARP

Op de vorige serie Huizer dialectwoorden hebben wij geen inzendingen ontvangen. Mogelijk komt dit door de vakantie. Wel kregen wij van onze "kenner van het Huizers" mevrouw Kruijmer weer enkele nieuwe dialectwoorden die wij in deze rubriek kunnen gaan gebruiken. Hartelijk dank daarvoor!

Schroomt u niet om in te zenden als u niet alle woorden weet. U kunt evengoed een eervolle vermelding krijgen met één of meer foutjes. In deze Ratel krijgt u twee kansen. Hieronder volgt nogmaals het rijtje woorden uit de vorige Ratel en daarna een nieuw rijtje dialectwoorden.

Als u de betekenis weet van de woorden uit één of beide rijtjes, stuur u oplossing dan naar de redactie van de Ratel. Wie weet staat u in de volgende Ratel dan wel vermeld als "kenner van het Huizers".

Vorige Ratel:

Pierewieten
Eupen weer
Mors
Rappekollig
Warteling

Nieuw rijtje:

je verdooën 't marries
papeklooien
aveseerden
pallemetasie
poes

Veel succes met het bedenken van de betekenis!

Ineke van Herwerden

SLAGERS IN HUIZEN

Het is al weer enige tijd geleden dat wij een beroep deden op uw herinnering aan winkeliers in Huizen. De bakkers kwamen al aan bod en nu volgt een eerste lijst van slagers, ingezonden door de slagerszoon Jan Veerman.

De onderstaande lijst is door de redactie gerangschikt naar adres. De periode die wordt bestreken loopt van de vijftiger/zestiger jaren tot heden en het is niet altijd duidelijk of de door de redactie gehanteerde volgorde ook de opeenvolging van de diverse slagers in een pand juist weergeeft. Niettemin vormen dergelijke lijsten o.i. een goede basis voor nader onderzoek en uitwerking door bij voorbeeld de Werkgroep Handelein Industrie. De redactie houdt zich graag aanbevolen voor aanvullingen en voor lijsten van andere winkeliers.

Achterbaan 82
(thans Huizer Museum)
Dahliastraat 2

Bakema, de Peerdenslager
Van Hattum
Andries Kruyning
Ton Groot
J.S. Hengst
P.L. van Steyn

Havenstraat 22	Noordam (thans de Bambi snack)
Holleblok 38	De Goede
Kaap Hoornstroom 20	P.L. van Steyn
Winkelcentrum de Kostmand	Van Schaik
Kerkstraat	Nico Klein
Kerkstraat 22	W. Hoogendoorn
Koningin Julianastraat 47	Tinus van de Vijver
Koningin Wilhelminastraat 20	Wim Koelewijn
Kronenburgerstraat 23A	Jan van der Roest
Lindenlaan 35	Willem de Gooijer
Lindenlaan 56A	Honing en Kos (zie Lindenlaan 74 en Magdaleenweg 9)
Lindenlaan 74	Jacob Molenaar (Jaap van Jan van Taatjen)
Magdaleenweg 9	Jan en Hanna van der Roest
Middenweg 2	H. van Dijk
Nieuwe Kerklaan 6	Freek Savert
Oostermeent Oost 56	Gijs Veerman (Gijs Bobber)
Oranje Weeshuisstraat	Theo de Vries
Oude Raadhuisplein 3	Jan Kos (Jan Brei)
Oude Raadhuisplein 18	Piet Honing (Piet Steur)
Phohistraat 2	Gerbert Rebel
Schaepmanlaan 5	Hendrik Rebel
Voorbaan 5	van Mill (de kiloslager)
Voorbaan 13	Ultee
Voorbaan 15	Willem de Gooijer
	de Jong
	Bertus Scholten
	Willem Schipper (Willem van Lammert de scheerder)
	W. Hoogendoorn
	Jan Blom
	Van der Roest
	Huitema (ook un peerdenslager)
	Hendriks
	Van Castricum
	Meeuwissen en Welling
	Meeuwissen en Welling
	G. Rebel
	Theo Kikkert

*krusing Koningin Julianastraat / Schoolstraat/Doolhofstraat
Links Slagerij Van der Roest
(Collectie G. Kriek.)*

Harmen Hzn Kos

In het Huizer Museum hangt een schilderij van Jacob Kos, bijgenaamd Aelte Jawik. Ook in het fotoboek 'Een wandeling door Oud-Huizen' zijn foto's van hem en van het hoge huis op de haven opgenomen. In dit hoge huis op de haven woonde hij als havenmeester. Ondanks de schaarse gegevens die er van hem zijn, is er toch een beschrijving van Jacob Aaltz. Kos, bijgenaamd Aelte Jawik te geven.

Allereerst over zijn bijnaam: Jacob Aaltz. Kos, bijgenaamd "Aelte Jawik", was het vierde kind van Aalt Jacobz. Kos en van Albertje Jans Visser. Zijn vader Aalt Jacobz. Kos was het derde kind van Jacob Lambertz. Kos en Reijertje Aalten van der Wal. Hiermee wordt duidelijk waarom hij "Aelte Jawik" werd genoemd. Namelijk Jacob van Aalt van Jacob of in het Huizers: Jawik van Aelt van Jawik. Zijn vader en grootvader waren beide visser van beroep. De grootvader van Aelte Jawik, Jacob Lambertz. Kos, had een jongere broer Klaas Lambertz. Kos, eveneens visser van beroep. Deze Klaas Lambertz. Kos was getrouwd met Adriaantje Hendriks Westland. (Redactie: dit zijn de voorouders van de auteur). Er kan dan ook vastgesteld worden dat de meeste Huizeren "Kossen" van deze twee broers Jacob en Klaas Kos afstammen.

Jacob Aaltz. Kos, geboren in Huizen op 13 mei 1812 had één broer: Jan Aaltz. Kos, geboren in Huizen op 2 augustus 1814, en vijf zusters. Jacob en Jan Kos begonnen het beroep van visser als knechtjes bij hun vader Aalt Kos en werden later zelfstandig visser met een eigen schuit. Jacob Kos heeft tot 1879 als visser gewerkt en werd daarna benoemd tot havenmeester. Zijn broer Jan Kos bleef tot zijn overlijden in 1865 vissen op de Zuiderzee. De broers Jacob en Jan Kos waren getrouwd met de zusters Trijntje en Annetje Westland. Dit waren twee dochters van Joost Jacobz. Westland en Jannetje Klaassen Kos.

Jacob Kos trouwde met Trijntje Westland op 7 april 1832 en ze kregen twaalf kinderen, waaronder zeven zonen die allen visser werden, o.a. de bekende "Pieter van Aelte Jawik". Hun eerste woonhuis stond in sectie C 110, nu de Vissersstraat, naast het woonhuis van de ouders van Jacob Kos. Broer Jan Kos trouwde met Annetje Westland op 7 mei 1837 en zij kregen acht kinderen, waaronder drie zonen, die allen visser werden. Jacob en Jan Kos waren beiden erfgooiers, omdat ze in de mannelijke lijn van een erfgooiër afstamden.

Jacob Aaltz. Kos als havenmeester: in 1879 werd hij op 67 jarige leeftijd benoemd tot havenmeester en hij was de derde opvolgende havenmeester vanaf de opening van de nieuwe vissershaven in 1854. Zijn twee voorgangers waren Jan Prins, havenmeester van 1854 tot 1870 en Anthonie Egas, havenmeester van 1870 tot 1879. Jacob Aaltz. Kos werd toen van een zéér ervaren visser (55 jaar ervaring) benoemd tot havenmeester. Met zijn ervaring had hij zijn zoons tot vakbekwame vissers opgeleid. Of het overlijden van zijn vrouw Trijntje Westland in 1878 van invloed is geweest op zijn besluit om havenmeester te worden is niet bekend.

Een havenmeester in de tijd van Jacob Aaltz. Kos hield toezicht op het scheepsverkeer in de haven. Ook inde hij de havengelden en registreerde de binnengekomen schuiten. De havenmeester hield ook toezicht op de houten beschoeiingen en op de kaden. Voorts regelde hij het baggerwerk dat als handwerk continu werd uitgevoerd. En hij kon met zijn lange ervaring als visser anderen advies geven. Jacob Kos zal vermoedelijk ook wel een goede verteller zijn geweest over zijn belevenissen op de Zuiderzee. Zoals bekend, had hij vele vrienden. Op de foto's staat hij afgebeeld in een kniebroek met zilveren gespen, blauwe kousen en schoenen met gespen. Hij draagt een soort kruierspet met een halsdoek.

Dit was waarschijnlijk de kleding waarmee hij zondags naar de kerk ging. Toen hij op hoge ouderdom gekomen was en moeite kreeg met lopen, brachten vrienden hem op zondag naar de kerk met een hittekar.

Jacob Aaltz. Kos overleed op 24 december 1905, op de leeftijd van 93 jaar. Hij woonde toen in een hoog huis op de haven, sectie Wijk E nummer 1. Het huis stond tussen twee visrokerijen, maar is later gesloopt voor een houthandel. Op het moment van overlijden was hij nog in functie als havenmeester, dit is hij ongeveer 25 jaar geweest. Jacob Aaltz. Kos heeft toch wel een bewogen leven gehad. Zijn moeder Albertje Jans Visser overleed op 13 september 1822 op 42-jarige leeftijd. Zijn enige broer Jan overleed op 21 november 1865 op 51-jarige leeftijd. Zijn vrouw Trijntje Westland overleed op 67-jarige leeftijd op 21 november 1878. Hij is dus 27 jaar weduwnaar geweest. Tijdens zijn havenmeesterschap heeft hij nog drie van zijn kinderen moeten missen. In 1884 overleed zijn zoon Jacob Jacobz. Kos, die getrouwd was met Wijmpje Bunschoten. Zijn zoon Jacob is tijdens het vissen in de omgeving van Enkhuizen verdronken. Zijn dochter Jannetje, getrouwd met Gerbert Janz. Zwart (visser van beroep), overleed in 1897. En in 1901 overleed zijn oudste zoon Aalt Jacobz. Kos, die getrouwd was met Truitje Zwart.

Na het overlijden en de begrafenis van Jacob Aaltz. Kos stond er in de Huizer Courant van januari 1906: "Verleden week is te Huizen overleden de havenmeester Jacob Aaltz. Kos, 93 jaar oud. De heer Kos laat een Aartsvaderlijk geslacht na, te weten: 15 kinderen en behuud kinderen, 90 kleinkinderen, 136 achterkleinkinderen en 4 achterachterkleinkinderen".

Toen Jacob Aaltz. Kos op 29 december 1905 begraven werd, volgde een stoet van honderden personen de baar. De stoet was zeer lang en liep van zijn woonhuis op de haven tot het visserskerkhof bij de Oude Kerk. Met het overlijden van deze markante man werd een periode van grote bloei van de visserij afgesloten en spoedig zou die terugval zichtbaar worden. Volgens een overlevering zou Jacob Kos dit begin 1900 al hebben voorzien. Dit staat ook vermeld in het boek 'Gaand en staand want', van Peter Dorleijn.

Met dit korte stukje levensbeschrijving van Jacob Aaltz. Kos is door mij getracht hem wat meer in beeld te brengen.

Zoals onze leden bekend, ijvert de Historische Kring Huizen in samenwerking met de stichting Behoud Het Oude Dorp voor behoud van de oude begraafplaats. Het blijkt dat er ook buiten het dorp veel belangstelling is voor deze karakteristieke begraafplaats. Zo heeft de vereniging 'De Terebinth' het middaggedeelte van haar jaarvergadering geheel besteed aan deze begraafplaats. Ook hebben zij een aanvraag ingediend bij de gemeente Huizen tot plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Verder heeft de Bond Heemschut vorig jaar een dergelijke aanvraag ingediend.

De Bond Heemschut ijvert al bijna een eeuw voor behoud van cultuurhistorische gebouwen en landschappen in Nederland. Een van haar eerste acties was een poging tot behoud van de Huizer standaardmolen op de Molenberg. Na een stilte van bijna honderd jaar stond in het laatste nummer van hun tijdschrift weer een interessant verhaal over Huizen. De tekst van dit artikel stemt tot nadenken en met toestemming van de auteur nemen wij het artikel graag geheel over.

Bron: Heemschut, september 2002 in de serie: Agnes Mars, Van Zuiderzee tot IJsselmeer.

Huizen: waardig cultuurbehoud?

Vanaf de moderne IJsselmeerhaven is via de voor de hand liggende Havenstraat de kern van het Zuiderzeestadje Huizen niet moeilijk te vinden. Een lange rechte straat met industrieterreinen en zelfs een megadiscotheek kenmerken de 21ste eeuw. De plotselinge bocht en omliggende kronkelstraatjes geven de grens aan van het oude dorp. De straatnamen herinneren aan de bedrijvigheid van toen. Zeeweg, Botter-, Schipper- en Visserstraat. In een antiek-winkeltje maakt een spiegel uit 1828, met nogal troebel en schimmig glas, een stuk geschiedenis zichtbaar.

In de zuidkom van de toenmalige Zuiderzee lag vanaf de 17de eeuw het vissersdorp Huizen. Met aan de westzijde het machtige Amsterdam nog in VOC-stemming. Landinwaarts, aan het einde van de Utrechtse heuvelrug, de Tafelberg. Hier ontstond een typisch Gooise boeren nederzetting met als middelpunt, vermoedelijk al in 1380, de Sint Thomaskerk. De toren dateert van 1509. Tijdens de Reformatie in 1595 ging nagenoeg de hele bevolking over tot het protestante geloof. Dit laatgotische kerkgebouw herbergt al eeuwen de Huizer tradities en bijbehorende rituelen.

De bron van inkomsten verschoof geleidelijk aan naar datgene wat de Zuiderzee te bieden had. Zeker na 1683, toen de vissershaven van Naarden wegviel in verband met het bouwen van de vesting aldaar. De visserij en aanverwante bedrijvigheid brachten gedurende de 18e en 19e eeuw voor velen bestaansmogelijkheden. In 1854 werd de haven aangelegd. Huizen had in de 19de eeuw zelfs één van de grootste vissersvloeden van de Zuiderzee, op Volendam en Urk na. De opleving van de handel is te zien in de nabij gelegen musea met hun streekeigen collecties, waarbij tevens de toen heersende mentaliteit naar voren komt. Het leven was hard en had zijn keerzijde. In die jaren was de kindersterfte groot en de Zuiderzee eiste maar al te vaak haar tol.

Visserkerkhof

De oude begraafplaats, schuin tegenover de Hervormde Kerk, werd in de volksmond dan ook het visserskerkhof genoemd. Ondanks maatschappelijke vernieuwingen en een romantiserende trend rond de vorige eeuwwisseling bleef de bevolking vasthouden aan haar orthodoxe

tradities en haar uitvaartrituelen. De graven zijn doelbewust anoniem. Op het Visserskerkhof staan dan ook bijna geen graftekens, slechts antieke gietijzeren letter- en nummerpaaltjes. Deze paaltjes zijn in de 19de eeuw door de beheerder geplaatst om de graven te markeren en niet door de familie van de overledenen, zoals soms wordt gedacht. Ze symboliseren feilloos het vergankelijke van een mensenleven, stemmen tot nadenken en geven de bezoeker een serene rust. De commissie Noord-Holland steunt dan ook het initiatief dit cultuurhistorische erfgoed op de gemeentelijke erfgoedlijst te plaatsen.

Momenteel zijn er in Nederland veel gemeenten druk bezig fondsen te werven voor een zogenaamde stilteplek. Hoe gaat Huizen om met deze plek? De gemeente zal toch niet dit oude cultuurgoed verloochenen en deze unieke stilteplek willen ruimen?

Terug in de drukke Havenstraat gaat de geschiedenis verder. Als gevolg van de overstroming (1916) en de versnelde afsluiting van de Zuiderzee (1932) veranderde de economie voor Huizen drastisch. De bevolking liet het er niet bij zitten en verzette wederom de bakens. Om maar iets te noemen: visserij werd kaashandel. Huizense bouwbedrijven en hoveniers zijn geliefd in de wijde omgeving. In de tweede helft van de 20ste eeuw werd de haven uitgebreid voor de pleziervaart en werd het dorp Huizen vele malen groter.

In de antiekwinkel hangt nog steeds de spiegel, maar nu ineens met een heldere reflectie. Zal de gemeente tot bezinning komen?

A. Mars, secretaris Provinciale Commissie Heemschut van Noord-Holland

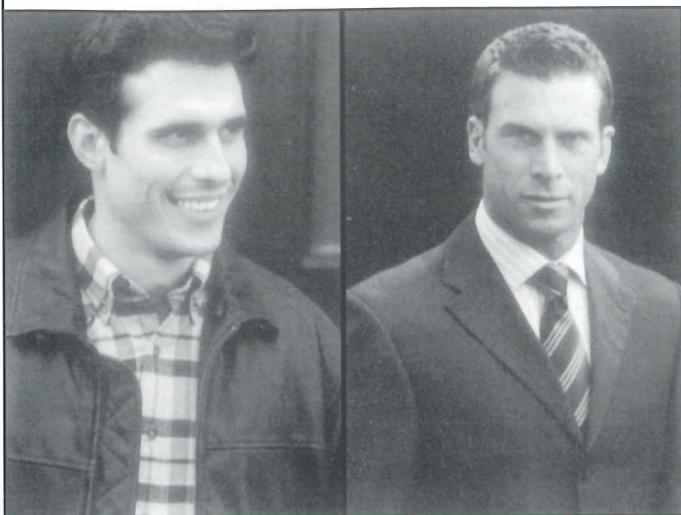
NIEUWE UITGAVEN

Het is al geruime tijd geleden dat er een boek verscheen over de historie van Huizen. De schade wordt echter ingehaald. Binnenkort verschijnen er zelfs drie boeken. Op initiatief van het Huizer Museum 't Schoutenhuis zijn Anton Kos en Karel Loeff al maanden druk bezig een gedegen boek te schrijven over Huizen. De bedoeling is dat het boek al in november dit jaar verschijnt. Anton Kos is afgestudeerd historicus en werkzaam bij het Zuiderzeemuseum. Karel Loeff is eveneens academisch geschoold en heeft al diverse publicaties het licht doen zien over Gooise bouwkunst. Beiden hebben reeds een aantal malen gepubliceerd in het blad Tussen Vecht en Eem.

U kunt dit fraai vormgegeven boek bestellen tegen een speciale voorintekensprijs van 39 euro; na de verschijningsdatum wordt de prijs 44 euro. U kunt intekenen aan de balie van het Huizer Museum 't Schoutenhuis aan de Achterbaan 82 te Huizen, telefoon 035-5250223.

Maar liefst twee boeken worden in eigen beheer uitgegeven door Jady Snel met als onderwerp Huizen en de Tweede wereldoorlog. Vreemd genoeg was er bijna niets over dit onderwerp geschreven. Vorig jaar is Jady begonnen met een artikelenserie in de Huizer Courant. Door de vele reacties van Huizer ingezetenen bleek al snel dat dit onderwerp geweldig leeft onder de mensen. Het succes van zijn artikelen heeft Jady ertoe gebracht twee boeken over dit onderwerp te gaan uitgeven. U kunt zich aanmelden voor deze boeken bij: Jady Snel, Burgemeester Munnikhuizenstraat 3, 1271 RE Huizen (telefoon 035-5252382).

De kadootjes voor de *Awud vur Kursawud* zijn vermoedelijk al bekend!

Bunschoten

to B or not to B...

Havenstraat 13, 1271 AB Huizen
Tel. 035 - 525 35 59

Als er wat te vieren valt, even naar uw slijter

Wijnhandel-slijterij

RELATIE-GESCHENKEN

Anno 1936

in 't Hart van Huizen

Achterbaan 36, 1271 TZ
Tel. 035 - 525 33 84

*Verhuur complete mobiele BIERTAP-INSTALLATIE,
glaswerk etc.
Dé adviseur van gastvrije mensen.*

VOORBAAN 35, 1271 RR
TEL. (035) 525 33 09

- ✓ LAMINAAT
- ✓ GORDIJNEN
- ✓ TAPIJTEN
- ✓ ZONWERING
- ✓ VINYL

Oude Raadhuisplein 2
1271 RH Huizen
Tel. (035) 5262776
Fax (035) 5259330

Old Amsterdam
Premier Grand Cru Classé

De eerste oude kaas die
alle tongen losmaakt